

До 100-річчя Першої світової війни та Української революції

УДК 94(477.82)«1916»

Геннадій Бондаренко

Круглий стіл. Червищанський плацдарм. 04 квітня 2017 р., Місця проведення: Камінь-Каширський район, села Тоболи, Червище і Рудка

Круглий стіл з історії Першої світової війни зібрав у с. Тоболи багато дослідників воєнної історії краю. Події, які відбувались тоді вказують на різні проблеми, що виникли у військових і населення краю. Серед них були і ті, що спричинилися у зв'язку з використанням зброї масового знищення, шляхом використання газових атак. Початок квітня 1916 року став трагічним кроком в історії воєн. І ці події відбувалися на Червищанському плацдармі у Камінь-Каширському районі Волинської області, де крім круглого столу відбулося перепоховання у с. Рудка двох воїнів Першої світової війни, які загинули на цьому плацдармі (Села Червище, Рудка і Тоболи знаходилися на цій території). Учасники круглого столу оглянули поховання у селі Тоболи, де представлені воїни обох воюючих сторін.

У підготовці круглого столу брали участь: Камінь-Каширська районна рада, Волинська обласна організація НСКУ, Історичний факультет СНУ ім. Лесі Українки, Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти, Волинська обласна організація ветеранів України, Волинський краєзнавчий музей, Волинський регіональний музей історії українського війська і військової техніки, Камінь-Каширський краєзнавчий музей, Маневичський краєзнавчий музей.

Круглий стіл проводився у клубі села Тоболи, де були присутні депутати сільської ради місцеві жителі та учні школи. По завершенні круглого столу учасники прийняли звернення, засуджуючи війну і використання зброї масового знищення.

Звернення від учасників круглого столу

100-річчя Першої світової війни має бути важливим уроком для людства, яке втратило більше 10 млн. військових і населення у воюючих і окупованих країнах.

Таким же уроком має стати трагедія на Червищанському плацдармі 3 квітня 1917 р., де загинуло більше 10000 військових під час газової атаки німців проти 3-го корпусу російської армії, у якому знаходилося багато солдат-українців.

Засудити порушення міжнародних конвенцій про заборону використання зброї масового знищення, від якої у наступних війнах гинуло у більшості мирне населення.

Кладовище часів Першої світової війни. Село Рудка Червищанська. Фото 2017 р.

Біля місця поховання двох воїнів Першої світової війни.

Село Рудка Червищанська. Фото 2017 р.

На фото учасники круглого столу: А. Шваб, М. Якименко, О. Булавін, Г. Гулько, Я. Шабала, Г. Бондаренко, П. Хомич, І. Пасюк

Кладовище часів Першої світової війни у селі Тоболи. Фото 2017 р.

Світлина Г. Бондаренка

Програма заходів

11.00 – Покладання квітів і вшанування пам'яті воїнів Першої світової війни на Меморіалі – братській могилі в с. Рудка Червищанська.

11.30 - Перезахоронення останків воїнів Першої світової війни на Меморіалі – братській могилі в с. Рудка Червищанська.

12.00 – Огляд місця боїв на Червищанському плацдармі

12.30 - 14.30 - Круглий стіл в с. Тоболи

Програма круглого столу

Модератори: **Сус Віктор**, голова Камінь-Каширської районної ради

Хитрик Валерій, член Національної спілки краєзнавців України, секретар Камінь-Каширської районної ради

Хомич Петро, член Національної спілки краєзнавців України, директор Маневицького краєзнавчого музею, смт. Маневичі

Шваб Антолій, член Національної спілки краєзнавців України, професор, декан історичного факультету СНУ.

Шабала Ярослав, член Національної спілки краєзнавців України, професор, зав кафедри археології, давньої та середньовічної історії України СНУ.

Силюк Анатолій – Почесний краєзнавець України, директор Волинського краєзнавчого музею.

Бондаренко Геннадій, професор СНУ, голова ВООНСКУ

Уроки війни і Червищанської трагедії

Дем'янюк Олександр, Почесний краєзнавець України, доктор історичних наук, професор.

Події на Червищанському плацдармі: висвітлення у науковій літературі, проблеми дослідження

Златогорський Олексій, старший викладач СНУ, член Національної спілки краєзнавців України, м. Луцьк

Пошуково-археологічні дослідження на території «Червищанського плацдарму» у 2016 році

Пась Наталія, член Національної спілки краєзнавців України директор Камінь-Каширського краєзнавчого музею, м. Камінь-Каширський

Поховання солдатів I світової війни на території Камінь-Каширського району: стан, збереження, дослідження

Ус Сергій, член Національної спілки краєзнавців України, с. Стобихва Камінь-Каширського району

Причини трагедії Червищанського плацдарму

Пасюк Ігор, член Національної спілки краєзнавців України, директор Волинського регіонального музею історії українського війська і військової техніки; **Карпюк Василь** - член Національної спілки краєзнавців України, зав фондами музею,

Військова техніка під час Першої Світової війни на Волині

Булавін Олександр, голова Волинської обласної організації ветеранів України, генерал-майор у відставці, член Національної спілки журналістів і краєзнавців України, м. Луцьк

Воєначальники Брусиловського прориву на службі військової розвідки Росії на початку XX століття

Гулько Геннадій, Почесний краєзнавець України, Луцьк.

Газові атаки Першої світової війни – порушення Гаазької і Женевської конвенцій.

Якименко Микола, Почесний краєзнавець України, кореспондент газети «Голос України»

Журналістський пошук інформації про червищанську трагедію.

Борбич Костянтин, член Національної спілки краєзнавців України, с. Тоболи

Хімічна атака в с. Тоболи 3 квітня 1917 року: застосування «хімічних прямокутників»

Огляд підготував **Г. Бондаренко**